



Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2023. június 30.
(OR. en)

11134/23

ECOFIN 660
UEM 194
SOC 486
EMPL 337
COMPET 681
ENV 760
EDUC 273
RECH 305
ENER 396
JAI 906
GENDER 137
ANTIDISCRIM 131
JEUN 175
SAN 412

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Előző dok. sz.:	9826/1/23 REV 1
Biz. dok. sz.:	COM(2023) 605 final
Tárgy:	A TANÁCS AJÁNLÁSA Németország 2023. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Németország 2023. évi stabilitási programját

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2023) 605 final bizottsági javaslaton alapuló, a Tanács és az Európai Tanács által megtárgyalt fenti tanácsi ajánlástervezetet.

A TANÁCS AJÁNLÁSA

(...)

Németország 2023. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Németország 2023. évi stabilitási programját

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre¹ és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló, 2011. november 16-i 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre² és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

¹ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

² HL L 306., 2011.11.23., 25. o.

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

- (1) Az (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet³, amely létrehozta a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt (a továbbiakban: az eszköz), 2021. február 19-én hatályba lépett. Az eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt pénzügyi támogatást a tagállamoknak, így az Unió által finanszírozott fiskális impulzust biztosít. Az európai szemeszter prioritásaival összhangban az eszköz hozzájárul a gazdasági és inkluzív helyreállításhoz, valamint a fenntartható és növekedésösztönző reformok és beruházások – különösen a zöld és digitális átállás előmozdítását, valamint a tagállamok gazdaságainak reziliensebbé tételét célzó reformok és beruházások – megvalósításához. Közép- és hosszú távon elősegíti az államháztartás megerősítését, valamint a növekedés és a munkahelyteremtés ösztönzését, továbbá hozzájárul az Unión belüli területi kohézió javításához és a szociális jogok európai pillérének további végrehajtásához is. Az eszköz keretében nyújtott tagállamonkénti maximális pénzügyi hozzájárulást 2022. június 30-án aktualizálták az (EU) 2021/241 rendelet 11. cikkének (2) bekezdésével összhangban.

³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

- (2) A Bizottság 2022. november 22-én elfogadta a 2023-as éves fenntartható növekedési jelentést, amely elindította a gazdaságpolitikai koordináció 2023. évi európai szemeszterét. Az Európai Tanács 2023. március 23-án jóváhagyta a 2023-as éves fenntartható növekedési jelentés prioritásait, amelyek a versenyképes fenntarthatóság négy dimenziójára összpontosítanak. A Bizottság 2022. november 22-én az 1176/2011/EU rendelet alapján elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült 2023. évi jelentést is, amelyben Németországot azon tagállamok közé sorolta, amelyek tekintetében fennállhat egyensúlyhiány vagy annak kockázata, és amelyek vonatkozásában mélyreható felülvizsgálatra van szükség. Ugyanezen a napon a Bizottság elfogadta a Németország 2023. évi költségvetés-tervezési javaslatára vonatkozó véleményt is. A Bizottság elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást, valamint a 2023. évi együttes foglalkoztatási jelentésre vonatkozó javaslatot is, amely elemzi a foglalkoztatási iránymutatások és a szociális jogok európai pillérében foglalt elvek végrehajtását. A Tanács 2023. május 16-án elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló ajánlást⁴ (a továbbiakban: az euroövezetről szóló 2023. évi ajánlás), és 2023. március 13-án az együttes foglalkoztatási jelentést.
- (3) Bár az uniós gazdaságok figyelemre méltó rezilienciát mutatnak, a geopolitikai kontextus továbbra is negatív hatást gyakorol. Miközben az Unió határozottan kiáll Ukrajna mellett, az Unió gazdaság- és szociálpolitikai menetrendje arra összpontosít, hogy rövid távon enyhítse az energiasokkok által a kiszolgáltatott helyzetű háztartásokra és vállalkozásokra egyaránt gyakorolt negatív hatásokat, valamint hogy középtávon további erőfeszítéseket tegyen a zöld és digitális átállás megvalósítása, a fenntartható és inkluzív növekedés támogatása, a makrogazdasági stabilitás megőrzése és a reziliencia fokozása érdekében. Erős hangsúlyt helyez az Unió versenyképességének és termelékenységének növelésére is.

⁴ A Tanács ajánlása (2023. május 16.) az euroövezet gazdaságpolitikájáról (HL C 180., 2023.5.23., 1.o.).

- (4) A Bizottság 2023. február 1-jén kiadta „A zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari terv: a nulla nettó kibocsátás kora” című (a továbbiakban: a zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari terv) közleményt. A zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari terv célja, hogy fokozza az Unió nulla nettó kibocsátási célt szolgáló iparának versenyképességét, és támogassa a klímasemlegességre való gyors átállást. A terv kiegészíti az európai zöld megállapodás és a REPowerEU keretében zajló erőfeszítéseket. Célja továbbá, hogy támogatóbb környezetet nyújtson az Unió ambiciózus éghajlat-politikai céljainak eléréséhez szükséges, nulla nettó kibocsátási célt szolgáló technológiák és termékek uniós gyártási kapacitásának növeléséhez, valamint biztosítsa a releváns kritikus fontosságú nyersanyagokhoz való hozzáférést, többek között a beszerzés diverzifikálása, a tagállamok geológiai erőforrásainak megfelelő kiaknázása és a nyersanyagok újrahasznosításának maximalizálása révén. A zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari terv négy pilléren alapul: a kiszámítható és egyszerűsített szabályozási környezet, a gyorsabb forráshoz jutás, a készségfejlesztés és az ellátási láncok rezilienciáját erősítő nyitott kereskedelem. 2023. március 16-án a Bizottság kiadott egy további közleményt „Az EU hosszú távú versenyképessége: előretétekintés a 2030 utáni időszakra” címmel, amely kilenc egymást erősítő tényezőre építve, a növekedést ösztönző szabályozási keret kialakítására irányul. A közlemény olyan szakpolitikai prioritásokat határoz meg, amelyek az Unió és tagállamai hosszú távú versenyképességét szolgáló szerkezeti javulás, megfelelően célzott beruházások és szabályozási intézkedések aktív biztosítására irányulnak. Az alábbi ajánlások segítséget nyújtanak az említett prioritások megvalósításához.

- (5) 2023-ban a gazdaságpolitikai koordináció európai szemesztere továbbra is az eszköz végrehajtásával összhangban alakul. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek teljes körű végrehajtása változatlanul elengedhetetlen az európai szemeszter szerinti szakpolitikai prioritások teljesítéséhez, mivel a tervek az elmúlt években kiadott releváns országspecifikus ajánlások mindegyikét vagy jelentős részét érintik. A 2019., 2020. és 2022. évi országspecifikus ajánlások ugyancsak relevánsak maradnak az (EU) 2021/241 rendelet 14., 18. és 21. cikkével összhangban felülvizsgált, aktualizált vagy módosított helyreállítási és rezilienciaépítési tervek tekintetében.
- (6) A 2023. február 27-én elfogadott (EU) 2023/435 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁵ (a továbbiakban: a REPowerEU-rendelet) célja, hogy fokozatosan és gyorsan megszüntesse az Unió függőségét az orosz fosszilis tüzelőanyagok behozatalától. Ez hozzá fog járulni az energiabiztonsághoz és az Unió energiaellátásának diverzifikálásához, egyúttal növelve a megújuló energiaforrások elterjedését, az energiatárolási kapacitásokat és az energiahatékonyságot. A REPowerEU-rendelet lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy olyan kulcsfontosságú reformok és beruházások finanszírozása érdekében, amelyek segíteni fogják a REPowerEU célkitűzéseinek elérését, új REPowerEU-fejezettel egészítsék ki nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terveiket. A zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari tervben foglaltaknak megfelelően az említett reformok és beruházások hozzá fognak járulni az Unió nulla nettó kibocsátási célt szolgáló ipara versenyképességének fokozásához, valamint a tagállamok számára 2022-ben és adott esetben 2023-ban kiadott energiavonatkozású országspecifikus ajánlásokban foglaltak megvalósításához is. A REPowerEU-rendelet bevezeti a vissza nem térítendő pénzügyi támogatások egy új kategóriáját, amelyet a helyreállítási és rezilienciaépítési terveik szerinti új, energiavonatkozású reformok és beruházások finanszírozása érdekében bocsátanak a tagállamok rendelkezésére.

⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/435 rendelete (2023. február 27.) az (EU) 2021/241 rendeletnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekbe beillesztendő REPowerEU-fejezet tekintetében történő módosításáról, valamint az 1303/2013/EU rendelet, az (EU) 2021/1060 rendelet és az (EU) 2021/1755 rendelet, valamint a 2003/87/EK irányelv módosításáról (HL L 63., 2023.2.28., 1. o.).

- (7) A Bizottság 2023. március 8-án közleményt fogadott el, amelyben költségvetés-politikai iránymutatást nyújt 2024-re (a továbbiakban: a 2023. március 8-i közlemény). Ennek célja, hogy támogassa a tagállamok stabilitási és konvergenciaprogramjainak kidolgozását, és ezáltal erősítse a szakpolitikai koordinációt. A Bizottság emlékeztetett arra, hogy a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezése 2023 végén deaktiválásra kerül. Szorgalmazta, hogy 2023–2024-ben a költségvetési politikák biztosítsák az adósságszint középtávú fenntarthatóságát, és fenntartható módon fokozzák a potenciális növekedést, valamint felkérte a tagállamokat, hogy a 2023. évi stabilitási és konvergenciaprogramjaikban határozzák meg, hogy költségvetési terveik hogyan fogják biztosítani a Szerződés által a bruttó hazai termék (GDP) 3 %-ában meghatározott referenciaérték betartását, valamint biztosítani az államadósság hiteles és folyamatos csökkentését, vagy az adósság prudens szinten tartását középtávon. A Bizottság továbbá felkérte a tagállamokat, hogy fokozatosan szüntessék meg a háztartások és vállalkozások energiaársoktól való megvédése érdekében bevezetett nemzeti költségvetési intézkedéseket, kezdve a legkevésbé célzott intézkedésekkel. Jelezte, hogy amennyiben újabb energiaár-nyomás miatt a támogatási intézkedések meghosszabbítására volna szükség, a tagállamoknak az ilyen intézkedéseket célzottabban a kiszolgáltatott helyzetű háztartásokra és vállalkozásokra kell alkalmazniuk. A Bizottság közölte, hogy a költségvetési ajánlásokat számszerűsíteni és differenciálni fogják. Emellett – az uniós gazdasági kormányzási keret reformjára vonatkozó elképzelésekről szóló, 2022. november 9-i közleményében javasoltak szerint – a költségvetési ajánlásokat a nettó elsődleges kiadások alapján fogják megfogalmazni. A Bizottság azt ajánlotta, hogy valamennyi tagállam továbbra is védje a nemzeti finanszírozású beruházásokat, és biztosítsa az eszköz és más uniós alapok hatékony felhasználását, különösen a zöld és a digitális átállással, valamint a rezilienciaépítéssel kapcsolatos célok fényében. A Bizottság jelezte, hogy javasolni fogja a Tanácsnak, hogy – a 2023. évi tényadatok alapján és a hatályos jogi rendelkezésekkel összhangban – 2024 tavaszán indítson hiányalapú túlzotthiány-eljárásokat.

- (8) A Bizottság 2023. április 26-án az uniós gazdasági kormányzás szabályainak átfogó reformjára irányuló jogalkotási javaslatokat terjesztett elő. A javaslatok központi célkitűzése az államadósság fenntarthatóságának megerősítése, valamint a fenntartható és inkluzív növekedés előmozdítása valamennyi tagállamban reformok és beruházások révén. Javaslataiban a Bizottság a nemzeti felelősségvállalás fokozására, a keret egyszerűsítésére és a középtávra fektetett nagyobb hangsúlyra törekszik, hatékony és koherensebb végrehajtással kombinálva. Az uniós gazdasági kormányzási keret reformjára vonatkozó elképzelésekről szóló, 2023. március 14-i tanácsi következtetések szerint az a cél, hogy a jogalkotási munka 2023-ban lezáruljon.
- (9) Németország 2021. április 28-án az (EU) 2021/241 rendelet 18. cikkének (1) bekezdésével összhangban benyújtotta nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervét a Bizottságnak. Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke értelmében a Bizottság – az említett rendelet V. mellékletében meghatározott értékelési iránymutatásokkal összhangban – értékelt a helyreállítási és rezilienciaépítési terv relevanciáját, eredményességét, hatékonyságát és következetességét. A Tanács 2021. július 13-án elfogadta a Németország helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról szóló végrehajtási határozatát⁶. A részletek folyósítása a Bizottság által egy olyan határozatnak az (EU) 2021/241 rendelet 24. cikkének (5) bekezdésével összhangban történő elfogadásától függ, amely rögzíti, hogy Németország kielégítően teljesítette a tanácsi végrehajtási határozatban foglalt releváns mérföldköveket és célokat. A kielégítő teljesítés feltételezi, hogy a korábbi mérföldkövek és célok teljesítése nem fordult vissza.
- (10) Németország 2023. április 24-én benyújtotta a 2023. évi nemzeti reformprogramját és a 2023. évi stabilitási programját, összhangban az 1466/97/EK rendelet 4. cikkének (1) bekezdésével. A kapcsolódási pontok figyelembevételére érdekében a két programot együtt értékelték. Az (EU) 2021/241 rendelet 27. cikkével összhangban a 2023. évi nemzeti reformprogram Németországnak a helyreállítási és rezilienciaépítési terv megvalósítása terén tett előrehaladásról készített féléves jelentését is tükrözi.

⁶ ST 10158/2021 INIT; ST 10158/2021 ADD 1.

- (11) A Bizottság 2023. május 24-én közzétette a Németországra vonatkozó 2023. évi országjelentést. Ebben értékelte a Németország által a Tanács által 2019 és 2022 között elfogadott releváns országspecifikus ajánlások végrehajtása terén elért előrehaladást, és számba vette a helyreállítási és rezilienciaépítési terv Németország általi végrehajtását. Az említett elemzés alapján az országjelentés azonosított a helyreállítási és rezilienciaépítési terv által nem vagy csak részben kezelt kihívások tekintetében fennálló hiányosságokat, valamint új és kialakulóban lévő kihívásokat. A jelentés értékelte a Németország által a szociális jogok európai pillérének végrehajtása, valamint a foglalkoztatásra, a készségekre és a szegénység csökkentésére vonatkozó kiemelt uniós célok végrehajtása terén elért előrehaladást, továbbá az Egyesült Nemzetek Szervezete fenntartható fejlődési céljainak megvalósítása terén elért előrehaladást is.
- (12) A Bizottság az 1176/2011/EU rendelet 5. cikke alapján Németország vonatkozásában mélyreható felülvizsgálatot végzett, és 2023. május 24-én közzétette annak eredményeit. A Bizottság megállapította, hogy Németországban makrogazdasági egyensúlyhiány áll fenn. Konkrétabban: a folyó fizetési mérleg tartósan nagy, a megtakarításokhoz képest visszafogott beruházásokat is tükröző többlete fokozatosan csökkent, legutóbb az energiaválságra visszavezethetően, de várhatóan jelentősen nőni fog; a visszafogott beruházások határokön átnyúló jelentőséggel bírnak. A folyó fizetési mérleg többlete 2019-ig lassan csökkent, ami enyhén növekvő belföldi beruházási rátával és romló külkereskedelmi mérleggel párosult, azóta viszont a többletet szokatlan gazdasági körülmények befolyásolták. A többlet 2022-ben jelentősen csökkent az importált energia magasabb ára, valamint az energián kívüli kereskedelmi többlet csökkenése és a turisztikai import fellendülése miatt. 2022-ben a többlet az ország fundamentumai által indokolt szintek felett maradt, és 2023-ban várhatóan jelentősen nőni fog, 2024-ben pedig szinte változatlan marad. Így az előrejelzések szerint a makrogazdasági egyensúlyhiány kezelésére szolgáló eljárás küszöbértéke alatt marad. Az előrejelzések szerint a bérek erőteljesen emelkedni fognak, ami támogatja a belföldi keresletet, míg a fajlagos munkaköltségek gyorsabban emelkedhetnek, mint az euroövezet többi részében. Mindazonáltal a magas infláció átmenetileg visszafogja a fogyasztást és a beruházásokat. Az elmúlt években a lakásárak meredeken emelkedtek, még ha 2022 közepe óta a növekedési tendencia némileg mérséklődött is. A lakáscélú beruházások elégtelensége miatt a lakáskínálat nem képes lépést tartani a kereslettel, ami tovább növelheti a túlértékelés változatlanul fennálló kockázatát. A sebezhetőségek további csökkentése szempontjából előnyös lenne az állami beruházási kezdeményezések időben történő és eredményes végrehajtása, valamint a beruházások előtt álló akadályok felszámolása.

- (13) Az Eurostat által hitelesített adatok alapján Németország GDP-arányos államháztartási hiánya a 2021. évi 3,7 %-ról 2022-ben 2,6 %-ra csökkent, míg a GDP-arányos államadósság a 2021. év végi 69,3 %-ról 2022 végére 66,3 %-ra esett. A Bizottság 2023. május 24-én a Szerződés 126. cikkének (3) bekezdése alapján jelentést adott ki. Ebben megvizsgálta Németország költségvetési helyzetét, mivel a tervezett hiány 2023-ban meghaladja a GDP 3 %-át. A jelentés megállapította, hogy a hiányra vonatkozó kritérium nem teljesült. A 2023. március 8-i közleményével összhangban a Bizottság nem javasolta, hogy 2023 tavaszán új túlzotthiány-eljárásokat indítsanak. A Bizottság ezt követően jelezte, hogy javasolni fogja a Tanácsnak, hogy – a 2023. évi tényadatok alapján – 2024 tavaszán indítson hiányalapú túlzotthiány-eljárásokat. Németországnak ezt figyelembe kell vennie 2023. évi költségvetésének végrehajtása és 2024. évi költségvetés-terv-javaslatának elkészítése során.
- (14) Az államháztartási egyenlegre hatást gyakoroltak az energiaár-emelkedés gazdasági és társadalmi hatásainak enyhítése céljából hozott költségvetési politikai intézkedések. 2022-ben az ilyen költségvetési politikai bevételecsökkentő intézkedések közé tartozott az üzemanyagokra kivetett energiaadó csökkentése, valamint a gázra és a távfűtésre kivetett hozzáadottérték-adó csökkentése; míg az ilyen költségvetési politikai kiadásnövelő intézkedések közé tartozott az átalányösszegű energiabónusz kifizetése és a háztartások decemberi gázszámlájának átvállalása. A Bizottság becslése szerint az említett intézkedések nettó költségvetési költsége 2022-ben a GDP 1,2 %-ára tehető. Az államháztartási egyenlegre ugyancsak hatást gyakorolt a lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező személyeknek felajánlott ideiglenes védelem költségvetési költsége, amely 2022-ben a GDP 0,1 %-ára becsülhető. Ugyanakkor a Covid19-válsággal kapcsolatos ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések becsült költsége a 2021. évi 4,2 %-ról 2022-ben a GDP 0,8 %-ára csökkent.
- (15) A Tanács 2021. június 18-án azt ajánlotta⁷, hogy Németország 2022-ben – többek között a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz által biztosított költségvetési impulzusra támaszkodva – tartsa fenn a támogató költségvetési irányvonalat, és tartsa fenn a nemzeti finanszírozású beruházások szintjét.

⁷ A Tanács ajánlása (2021. június 18.) amelyben véleményezi Németország 2021. évi stabilitási programját (HL C 304., 2021.7.29., 18. o.).

(16) A Bizottság becslései szerint a költségvetési irányvonal⁸ a Tanács ajánlásával összhangban 2022-ben támogató volt, és a GDP –2,7 %-ának felelt meg. Németország – a Tanács ajánlásának megfelelően – továbbra is támogatta a helyreállítást az eszközből finanszírozandó beruházások révén. Az eszközből származó vissza nem térítendő támogatásokból és más uniós alapokból finanszírozott kiadások 2022-ben a GDP 0,2 %-át tették ki (2021-ben a GDP 0,3 %-át). A nemzeti finanszírozású beruházások semleges módon járultak hozzá a költségvetési irányvonalhoz⁹. Németország tehát a Tanács ajánlásával összhangban fenntartotta a nemzeti finanszírozású beruházások szintjét. Ugyanakkor a nemzeti finanszírozású (az új bevételi intézkedések nélkül számított) elsődleges folyó kiadások emelkedése 2,4 százalékpontos expanzív hozzájárulást biztosítottak a költségvetési irányvonal számára. Ez a jelentős expanzív hozzájárulás magában foglalta a magasabb energiaárak gazdasági és társadalmi hatásainak mérséklése érdekében hozott költségvetési politikai intézkedések addicionális hatását (a GDP 1,2 %-át kitevő nettó költségvetési többletköltség 2021-hez képest), valamint a lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező személyeknek felajánlott ideiglenes védelem költségeit (a GDP 0,1 %-a). Ezzel egyidejűleg a jövedelemadók terén bevezetett adókedvezmények csökkentették a költségvetés bevételeit és szintén hozzájárultak a nettó elsődleges folyó kiadások növekedéséhez (a GDP 0,1 %-át kitevő mértékben). A nemzeti finanszírozású folyó kiadások jelentős expanzív hozzájárulása csak részben magyarázható az energiaár-emelkedés gazdasági és társadalmi hatásainak kezelését célzó intézkedésekkel, valamint a lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező személyeknek nyújtott átmeneti védelem költségével. Németország tehát nem korlátozta kellő mértékben a nemzeti finanszírozású folyó kiadások növekedését.

⁸ A költségvetési irányvonal – a Covid19-válsággal kapcsolatos ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket figyelmen kívül hagyva, de – az eszközből származó vissza nem térítendő támogatásokból és más uniós alapokból finanszírozott kiadások figyelembevételével számított elsődleges kiadások (diszkrecionális bevételi intézkedések nélküli) változásának a középtávú potenciális növekedéshez viszonyított arányával mérhető. További részletekért lásd a költségvetési statisztikai táblázatokban szereplő 1. keretben foglaltakat.

⁹ Az egyéb nemzeti finanszírozású tőkekiadások GDP-arányosan 0,4 százalékpontos expanzív hozzájárulást biztosítottak. Ez a hozzájárulás elsősorban a németországi nagykereskedelmi gázszolgáltatóknak az energiabiztonság garantálása érdekében történő államosításához és feltőkésítéséhez kapcsolódik.

- (17) A 2023. évi stabilitási program költségvetési előrejelzéseit alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv összhangban van a Bizottság 2023. tavaszi előrejelzésével. A kormány előrejelzése szerint a reál-GDP 2023-ban 0,2 %-kal és 2024-ben 1,8 %-kal nő. Összehasonlításképpen: a Bizottság 2023. tavaszi előrejelzése 2023-ban hasonló, 0,2 %-os, 2024-ben pedig 1,4 %-os reál-GDP-növekedéssel számol.
- (18) A 2023. évi stabilitási programjában a kormány arra számít, hogy az államháztartási hiány 2023-ban a GDP 4¼ %-ára fog nőni. A 2023-as növekedés főként a gázzal és villamos energiával kapcsolatos energiaár-fékekre fordított többletkiadásokat tükrözi. A 2023. évi stabilitási program szerint a GDP-arányos államadósság a 2022 végi 66,3 %-ról 2023 végére várhatóan 67¾ %-ra emelkedik. A Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése 2023-ban a GDP 2,3 %-ának megfelelő költségvetési hiányt prognosztizál. Ez alacsonyabb, mint a 2023. évi stabilitási programban előre jelzett hiány, ami elsősorban annak tudható be, hogy a Bizottság kisebb kiadásokkal számol az energiaár-fékekkel összefüggésben. A Bizottság 2023. tavaszi előrejelzése alacsonyabb, 65,2 %-os GDP-arányos államadósságot vetít előre 2023 végére. A különbség az alacsonyabbra várt hiányból következik.

(19) A 2023. évi államháztartási egyenleget várhatóan továbbra is befolyásolják a megemelkedett energiaárak gazdasági és társadalmi hatásainak mérséklése céljából hozott költségvetési intézkedések. Ezek 2022-höz képest új intézkedésekből állnak, mindenekelőtt a gáz és a villamos energia ára alkalmazandó fékekből. Az említett intézkedések költségét részben ellensúlyozzák az energiaszolgáltatók rendkívüli bevételeire kivetett adók, nevezetesen az extraprofitadó. Az említett bevételeket figyelembe véve, a Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése szerint a támogatási intézkedések nettó költségvetési költsége 2023-ban a GDP 2,0 %-ának felel meg¹⁰. Úgy tűnik, hogy a 2023-as intézkedések zöme nem a legkiszolgáltatottabb helyzetű háztartásokra vagy vállalkozásokra irányul, noha számos intézkedés megőrzi az energiakereslet csökkentésére és az energiahatékonyság növelésére irányuló árjelzést. Ebből adódóan a Tanács 2022. július 12-i ajánlásának¹¹ való megfelelés értékelése során figyelembe veendő célzott támogatási intézkedések összegét a Bizottság 2023. tavaszi előrejelzése 2023-ban a GDP 0,5 %-ára becsüli (szemben a 2022. évi 0,3 %-kal). A lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező személyek ideiglenes védelmének költségvetési költsége az előrejelzések szerint 2022-höz viszonyítva változatlan marad. Végezetül a 2023. évi államháztartási egyenleget a várakozások szerint javítani fogja a Covid19 kapcsán bevezetett, a becslések szerint a GDP 0,8 %-át kitevő ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések fokozatos megszüntetése.

¹⁰ Az adatok az említett intézkedések éves költségvetési terhének szintjét mutatják, beleértve a folyó bevételeket és kiadásokat, valamint – adott esetben – a tőkekiadási intézkedéseket is.

¹¹ A Tanács ajánlása (2022. július 12.) Németország 2022. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Németország 2022. évi stabilitási programját (HL C 334., 2022.9.1., 35. o.).

- (20) 2022. július 12-i ajánlásában a Tanács azt ajánlotta, hogy Németország 2023-ban hozzon intézkedést annak biztosítására, hogy a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások növekedése összhangban legyen az összességében semleges költségvetési irányvonallal¹², figyelembe véve az energiaár-emelkedésnek leginkább kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak, valamint az Ukrajnából menekülőknak nyújtott ideiglenes és célzott támogatás folytatását. Németországnak ugyanakkor készen kell állnia arra, hogy a folyó kiadásokat a változó helyzethez igazítsa. Németországnak azt is ajánlották, hogy fokozza a zöld és digitális átállásra, valamint – a REPowerEU kezdeményezés figyelembevételével – az energiabiztonságra irányuló közberuházásokat, többek között az eszköz és más uniós alapok felhasználásával.
- (21) A Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése szerint 2023-ban a költségvetési irányvonal restriktív lesz (a GDP +0,5 %-a), magas inflációs környezetben. 2022-ben a költségvetési irányvonal expanzív volt (a GDP –2,7 %-a). A nemzeti finanszírozású (a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított) elsődleges folyó kiadások 2023-as növekedése az előrejelzések szerint a GDP 0,3 %-ának megfelelő restriktív hozzájárulást biztosít a költségvetési irányvonal számára. A kiadásoknál figyelembe vették, hogy az energiaár-emelkedésnek leginkább kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak nyújtott célzott támogatási intézkedések költsége a GDP 0,2 %-ával nő. Ezért a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások előre jelzett növekedése összhangban van a Tanács 2022. július 12-i ajánlásával. Az eszközökből származó vissza nem térítendő támogatásokból és más uniós alapokból finanszírozott kiadások 2023-ban várhatóan a GDP 0,2 %-át teszik ki, míg a nemzeti finanszírozású beruházások az előrejelzések szerint semleges hozzájárulást biztosítanak a költségvetési irányvonal számára¹³. Ezért Németország addicionális beruházásokat tervez finanszírozni az eszközökből és más uniós alapokból, és az előrejelzések szerint fenntartja a nemzeti finanszírozású beruházások szintjét. Németország a zöld és digitális átállásra, valamint az energiabiztonságra – például az épületek energetikai felújítására, az elektromos autók töltőinfrastruktúrájának fejlesztésére és az iskolák digitális kornak megfelelő felszerelésére – irányuló közberuházásokat tervez finanszírozni, részben az eszközökből és más uniós alapokból.

¹² A Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése alapján Németország esetében a potenciális kibocsátás középtávú (tízéves átlagos) növekedése, amelyet a költségvetési irányvonal méréséhez használnak, nominális értéken 7,1 %-ra tehető.

¹³ Az egyéb nemzeti finanszírozású tőkekiadások az előrejelzések szerint GDP-arányosan 0,3 százalékpontos restriktív hozzájárulást biztosítanak. Ez a hozzájárulás főként a németországi nagykereskedelmi gázszolgáltatóknak az energiabiztonság garantálása érdekében történő államosítására és feltőkésítésére irányuló, előző évi intézkedés megszüntetésével függ össze.

- (22) A 2023. évi stabilitási program szerint az államháztartási hiány 2024-ben várhatóan a GDP 1³/₄ %-ára csökken. A 2024-es csökkenés főként az energiaár-fékek fokozatos megszüntetését tükrözi. A 2023. évi stabilitási program szerint a GDP-arányos államadósság 2024 végén várhatóan 66¹/₂ %-ra nő. Az előrejelzés zárónapján ismert szakpolitikai intézkedések alapján a Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése a GDP 1,2 %-ának megfelelő költségvetési hiányt valószínűsít 2024-ben. Ez alacsonyabb a 2023. évi stabilitási programban előre jelzett hiánynál, ami elsősorban annak tudható be, hogy a Bizottság alacsonyabb kiadásokkal számol az energiatámogatási intézkedésekkel összefüggésben. A Bizottság 2023. tavaszi előrejelzése alacsonyabb, 64,1 %-os GDP-arányos államadósságot vetít előre 2024 végére, főként az alacsonyabb hiányból kifolyólag.
- (23) A 2023. évi stabilitási program az energiatámogatási intézkedések zömének fokozatos megszüntetését irányozza elő 2024-ben. A Bizottság jelenlegi feltételezései szerint az energiatámogatási intézkedések nettó költsége 2024-ben a GDP 0,3 %-a lesz. Az említett becslések azon a feltételezésen alapulnak, hogy az energiaárak nem fognak újból emelkedni. Úgy tűnik, hogy a jelenlegi tervek szerint 2024-ben is érvényben maradó energiatámogatási intézkedések többsége nem irányul célzottan a kiszolgáltatott helyzetű háztartásokra vagy vállalkozásokra. Többségük megőrzi az energiakereslet csökkentésére és az energiahatékonyság növelésére irányuló árjelzést.

- (24) Az 1466/97/EK rendelet értelmében a középtávú költségvetési célkitűzés teljesítése érdekében megfelelő éves javulást kell elérni a strukturális költségvetési egyenlegre vonatkozóan, a GDP 0,5 %-át véve viszonyítási alapul¹⁴. Figyelembe véve a költségvetés fenntarthatóságával kapcsolatos megfontolásokat, a Bizottság szerint helyénvaló lenne 2024-ben legalább a GDP 0,3 %-ának megfelelő mértékben javítani a strukturális egyenleget. Egy ilyen javulás biztosítása érdekében – és a Bizottság módszertanával összhangban – a nemzeti finanszírozású nettó elsődleges kiadások¹⁵ növekedése 2024-ben nem haladhatja meg a 2,5 %-ot, amint azt ezen ajánlás is tükrözi. Ugyanakkor a fennmaradó (a Bizottság jelenlegi becslése szerint 2023-ban a GDP 2,0 %-ának megfelelő) energiatámogatási intézkedéseket fokozatosan meg kell szüntetni – ha azt az energiapiaci fejlemények lehetővé teszik, és a legkevésbé célzott intézkedésekkel kezdve –, és az ebből eredő megtakarításokat a költségvetési hiány csökkentésére kell felhasználni. A Bizottság becslései szerint ez a nettó elsődleges kiadásoknak a 2024-re ajánlott maximális növekedési mértéknél kisebb mértékű növekedéséhez vezetne.
- (25) Változatlan szakpolitikákat feltételezve, a Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése a nemzeti finanszírozású nettó elsődleges kiadások 2024-ben 2,4 %-kal történő növekedését prognosztizálja, ami nem éri el az ajánlott növekedési mértéket. A Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzésében prognosztizált kiigazítás elmarad az energiatámogatási intézkedések teljes kivezetéséből származó megtakarítástól, aminek oka egyrészt az, hogy az érintett intézkedések némelyike 2024-ben is hatályban marad, másrészt pedig olyan, a bevételek csökkenését eredményező diszkrecionális intézkedések meghozatala, mint például a jövedelemadó különböző csökkentései.
- (26) A 2023. évi stabilitási program szerint az állami beruházások szintje továbbra is stabil lesz: GDP-arányosan 2023-ban és 2024-ben is 2½ % marad. A 2023. évi stabilitási program olyan reformokat és beruházásokat említ, amelyek várhatóan hozzájárulnak a költségvetés fenntarthatóságához, valamint a fenntartható és inkluzív növekedéshez. Ezek közé tartoznak a jövedelemadó- és a nyugdíjrendszer különböző reformjai.

¹⁴ Az 1466/97/EK tanácsi rendelet 5. cikke szintén a GDP több mint 0,5 %-át kitevő kiigazítást ír elő azon tagállamok számára, amelyek a GDP 60 %-a feletti adósságszinttel vagy kifejezett adósságfenntarthatósági kockázattal rendelkeznek.

¹⁵ A nettó elsődleges kiadások a diszkrecionális bevételi intézkedésektől megtisztított, a kamatkidadásokat és a konjunkturális munkanélküliségi kiadásokat figyelmen kívül hagyva számított, nemzeti finanszírozású kiadásokat jelentik.

- (27) A 2023. évi stabilitási program felvázolja a 2026-ig tartó középtávú költségvetési pályát. A 2023. évi stabilitási program az államháztartási hiány fokozatos csökkenését vetíti előre: 2025-re és 2026-ra a GDP $\frac{3}{4}$ %-ának megfelelő hiánnyal számol. Ezért az államháztartási hiány a tervek szerint 2024-ban a GDP 3 %-a alá csökken. A 2023. évi stabilitási program szerint a GDP-arányos államadósság a 2024 végi 66 $\frac{1}{2}$ %-ról 2026 végére várhatóan 65 $\frac{1}{2}$ %-ra csökken.
- (28) Bár a foglalkoztatási teljesítmény továbbra is erőteljes, a népesség gyors idősödésével összefüggésben a munkaerő- és szakemberhiány várhatóan tovább fog nőni. A munkaképes korú népesség a 2020-as években – a baby boom generáció nyugdíjba vonulása miatt – várhatóan 3,7 millióval fog csökkenni. Ez jelentősen növelni fogja a kötelező felosztó-kirovó rendszer (első nyugdíjpillér) finanszírozási szükségleteit, és adott esetben kihívást fog támasztani a nyugdíjak megfelelőségét illetően. A potenciális munkaerő-állomány csökkenő szintjének ellensúlyozásához évente mintegy 400 000 fős nettó migrációra lenne szükség. A törvényben előírt nyugdíjkorhatár 2031-re fokozatosan 67 évre emelkedik. Bár az 55 és 64 év közötti munkavállalók foglalkoztatási rátája az egyik legmagasabb az Unióban, a tényleges nyugdíjbavonulási életkor emelkedése az elmúlt években lelassult, és a 65 év feletti korcsoportban a foglalkoztatás elmarad az élvonalbeli uniós országokétól. Ez a korengedményes nyugdíjbavonulással kapcsolatos lehetőségeknek is köszönhető, amelyek további nyomást gyakorolnak a nyugdíjrendszer fenntarthatóságára. Legalább 35 év munkavégzés után lehetőség van a korengedményes nyugdíjba vonulásra, és ezzel a nyugellátások csak viszonylag kis mértékben csökkennek. A legalább 45 év szolgálati idővel rendelkezők a nyugellátások csökkenése nélkül vonulhatnak nyugdíjba (*Rente nach 45 Beitragsjahren*). Az államilag támogatott magánnyugdíjrendszerek (harmadik pillérbeli magánnyugdíjrendszerek, *Riester Rente*) eddig kevésbé voltak kihasználva. A foglalkoztatói nyugdíjak (második pillér) igénybevételének növelésére irányuló erőfeszítések ellenére a konstrukció kihasználtsága továbbra is csupán mintegy 56 %-os.

(29) Németországban az adószervezet továbbra is nagymértékben a munkát terhelő adókból származó bevételekre támaszkodik, míg az inkluzív és fenntartható növekedést támogató adóalapokra továbbra sem támaszkodnak kellőképpen. A munkát terhelő adóék az egyik legmagasabb az Unióban, továbbá az adó- és transzferrendszer kölcsönhatása nem ösztönzi kielégítően azt, hogy növekedjen az alacsony keresetűek és a második keresők – akik sok esetben nők – munkaóráinak száma. Ez visszafogja a munkaerő-kínálatot, és súlyosbítja a munkaerőhiányt. Németországban a környezetvédelmi adók aránya mind az energiaadó, mind a közlekedés adóztatása tekintetében az uniós átlag alatt van. A gépjárműadó nem ösztönöz a környezetbarátabb közlekedés igénybevételére. A környezeti szempontból káros támogatások, például a fosszilis tüzelőanyagok támogatása (beleértve az adómentességeket és az adókedvezményeket) továbbra is jelentősek, ami akadályozza a zöld átállást.

(30) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének b) pontjával és az említett rendelet V. mellékletének 2.2. kritériumával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv 2026-ig végrehajtandó, egymást kölcsönösen erősítő reformok és beruházások széles körét tartalmazza. A 2026-ig rendelkezésre álló eszköz ideiglenes jellege miatt elengedhetetlen a terv gyors végrehajtása. Bár Németország helyreállítási és rezilienciaépítési tervének végrehajtása folyamatban van, jelentős mértékű késedelmek tapasztalhatók. A terv végrehajtásához rendelt erőforrások korlátozottsága és a prioritások nem megfelelő meghatározása miatt Németország elmaradt a terv végrehajtásában. Németországnak még meg kell határoznia az operatív szabályokat, és be kell nyújtania első kifizetési kérelmét. Németország helyreállítási és rezilienciaépítési tervét 2023. február 14-én egyszer már módosították, kiigazítva két olyan beruházási intézkedést, amelyeket objektív körülmények miatt nem lehetett teljes mértékben végrehajtani¹⁶. A tervet 2023-ban várhatóan ismét felülvizsgálják és újból kiegészítik majd, egyrészt a REPowerEU-fejezetet illetően, másrészt pedig a vissza nem térítendő támogatások növekedésének figyelembevétele érdekében. A REPowerEU-fejezetről és a vissza nem térítendő támogatás növekedésének figyelembevételéről azonban még folyamatban vannak a tárgyalások. Az új REPowerEU-fejezetnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervbe való gyors beillesztése lehetővé fogja tenni további reformok és beruházások finanszírozását, támogatva Németország stratégiai célkitűzéseit az energetika és a zöld átállás területén. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv, valamint az említett terven túlmutató egyéb gazdasági és foglalkoztatáspolitikák sikeres végrehajtása szempontjából továbbra is fontos a helyi és regionális hatóságok, a szociális partnerek és más releváns érdekelt felek szisztematikus és hatékony bevonása az átfogó szakpolitikai menetrend iránti széles körű felelősségvállalás biztosítása érdekében.

¹⁶ A Tanács végrehajtási határozata (2023. február 14.) a Németország helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról szóló 2021. július 13-i tanácsi végrehajtási határozat módosításáról (ST 5536/2023).

- (31) A Bizottság 2022-ben Németország valamennyi kohéziós politikai programozási dokumentumát jóváhagyta. A kohéziós politikai programoknak a REPowerEU-fejezetet is tartalmazó helyreállítási és rezilienciaépítési tervvel komplementer módon és azzal szinergiában történő gyors végrehajtása kulcsfontosságú a zöld és digitális átállás megvalósításához, a gazdasági és társadalmi reziliencia növeléséhez, valamint a kiegyensúlyozott területfejlesztéshez Németországban.
- (32) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv és a kohéziós politikai programok által kezelt gazdasági és társadalmi kihívásokon felül Németország számos további kihívással szembesül a digitalizáció, az energiapolitika és a zöld átállás kapcsán.
- (33) Bár Németország erőfeszítéseket tett a közszolgáltatások digitalizálásának javítására, a végrehajtás továbbra is lassú. A céldátumig (2022 végéig) csak néhányat sikerült elérni az online hozzáférésről szóló azon jogszabály célkitűzései közül, amely kötelezővé teszi az összes közszolgáltatás felhasználói oldalának folyamatos digitalizálását. A Bizottság e-kormányzatról készült teljesítményfelmérése azt mutatja, hogy az országban nem megfelelő szintű a háttérfunkciók digitalizálása sem, amely – bár kívül esik az online hozzáférésről szóló jogszabály hatályán – szintén kulcsfontosságú a hatékony szolgáltatásnyújtás szempontjából. Ezzel összefüggésben kiemelt feladatként jelölték meg, hogy a nyilvántartások korszerűsítéséről szóló törvény keretében modernizálni kell a nyilvántartásokat, hogy megvalósuljon az egyszeri adatszolgáltatás uniós elve, amelynek értelmében a magánszemélyeknek és a vállalkozásoknak csak egyszer kell szabványos információkat szolgáltatniuk a hatóságok számára. A törvény 2021-es hatálybalépése óta azonban kevés előrelépés történt. Emellett a digitalizált szolgáltatások igénybevétele is alacsony szintű: Németország az e-kormányzati szolgáltatásokat igénybe vevők arányát tekintve elmarad az uniós átlagtól. Németország az uniós átlag alatt teljesít az e-kormányzatról készült teljesítményfelmérés különböző vonatkozásaiban is, ideértve például az átláthatóságot, a kulcsfontosságú támogató eszközök meglétét, valamint a digitális közszolgáltatások külföldi magánszemélyek számára való hozzáférhetőségét. A Nemzeti Szabályozói Ellenőrzési Tanács úgy véli, hogy az online hozzáférésről szóló jogszabály végrehajtása nem megfelelő, és kulcsfontosságú kockázatként munkaerőhiányt vetített előre a digitalizációból eredő hatékonyságnövekedés elmaradásának esetére. A közszolgáltatások digitalizációja terén azonosított szűk keresztmetszetek a Németország helyreállítási és rezilienciaépítési tervének megfelelő intézkedésekre is vonatkoznak.

(34) A digitális készségek fejlesztése elengedhetetlen a digitális átálláshoz, hogy kezelhető legyen a szakképzett munkaerő hiánya és növelhető legyen a termelékenység. A 16–74 éves korosztályban legalább alapvető digitális készségekkel rendelkezők aránya Németországban 2021-ben 49 % volt, ami elmarad az 54 %-os uniós átlagtól, ez pedig akadályozza a digitális átállást. 2021-ben a 16 és 19 év közöttiek mindössze 50 %-a rendelkezett legalább alapvető digitális készségekkel, ami 19 százalékponttal az uniós átlag alatt van. Bár Németországban az uniós átlagot meghaladó arányban foglalkoztatnak IKT-szakembereket, a női IKT-szakemberek aránya pedig az uniós átlagnak megfelelő, mégis sok a betöltetlen álláshely, vagyis még több szakemberre lenne szükség. A tanárhiány kezelésére és a tanárok digitális készségeinek fejlesztésére irányuló, az oktatás minden szintjén teendő további erőfeszítések kulcsfontosságúak lennének a digitális készségek fejlesztéséhez. A digitális technológiát csak az uniós átlag körüli mértékben integrálják az üzleti tevékenységekbe, beleértve a legalább alapszintű digitális intenzitással rendelkező kis- és középvállalkozások arányát, valamint a fejlett technológiák, például a felhőalapú technológia, a nagy adathalmazokra épülő technológia és a mesterséges intelligencia vállalkozások általi alkalmazását. A digitális készségek, és különösen a digitális oktatás támogatására Németország helyreállítási és rezilienciaépítési terve több intézkedést is tartalmaz, ilyen például a tanárok digitális eszközeibe, egy oktatási platformba és az oktatási kiválósági központokba való beruházás. Emellett Németországban folyamatban van olyan intézkedések alkalmazása, amelyek a munkaerő továbbképzését és átképzését célozzák. Ennek keretében a vállalkozások digitalizációjára összpontosítanak (pl. európai digitális innovációs központok vagy a *Digital Jetzt* beruházási támogatási program).

- (35) Összességében a háztartásoknak csak 19,3 %-a rendelkezik széles sávú üvegszálás internetkapcsolattal, ami Németországot a legalacsonyabb üvegszálás lefedettséggel rendelkező tagállamok közé helyezi (a második legalacsonyabb az EU-ban, miközben az öt legjobban teljesítő uniós tagállamban legalább 85 %-os az üvegszálás lefedettség). Az üvegszálás internet-hozzáférés és általában a nagyon nagy kapacitású hálózatok hiánya különösen a vidéki területeken hangsúlyos. Ez visszafogja a termelékenység növekedését, különösen a kis- és középvállalkozások körében. Fennáll annak kockázata, hogy az üvegszálás internet-hozzáféréssel rendelkező háztartások és vállalkozások aránya tekintetében 2025-re kitűzött 50 %-os (2030-ra pedig 100 %-os) nem lesz időben elérhető. A 2022. júliusi gigabit-stratégia az említett célok megvalósítását célzó intézkedéseket irányzott elő. A keretfeltételeknek – például az állami szektor tervezési és végrehajtási kapacitásának növelése révén történő – javítása alapvető fontosságú az üvegszálás lefedettség felgyorsítása szempontjából. A hálózati célértékek eléréséhez javítani kell az engedélykérelemmel és -kiadással kapcsolatos adminisztratív eljárásokat is, valamint szabványosítani kell az alternatív, kevésbé időigényes telepítési módszereket.
- (36) 2022-ben Németországnak 2021-hez képest sikerült hatékonyan csökkentenie az orosz gáztól és olajtól való nagyfokú függőségét (a gáz esetében 65 %-ról közel nullára, az olaj esetében pedig 34,12 %-ról 25 % alá¹⁷). Megtervezte és elkezdte kiépíteni azt a földgáz-infrastruktúrát, amely középtávon teljes mértékben felválthatja az orosz gázimportot. Németország az elmúlt télen teljesítette gáztárolási kötelezettségeit, és 2022. november 31-ig 99,2 %-os feltöltöttséget ért el. Az összekapcsolt gázpiacoknak köszönhetően a Németország által importált cseppfolyósított földgáz (LNG) hozzájárulna az Unió ellátásbiztonságához, feltéve, hogy a kapcsolódó infrastruktúrát további késedelem nélkül kiépítik. Ugyanakkor az ország továbbra is függ az importált fosszilis tüzelőanyagoktól. Németország földgázfogyasztása a 2022. augusztus és 2023. március közötti időszakban – az (EU) 2022/1369 tanácsi rendeletben¹⁸ meghatározott 15 %-os csökkentési célt meghaladva – 16 %-kal csökkent az előző öt év azonos időszakának átlagos gázfogyasztásához képest. A Tanács arra ösztönzi Németországot, hogy az (EU) 2023/706 tanácsi rendelet¹⁹ alapján folytassa a gázkereslet 2024. március 31-ig történő ideiglenes csökkentésére irányuló erőfeszítéseit.

¹⁷ Németország 2022 augusztusa óta nem importál orosz gázt, 2023 februárja óta pedig orosz olajat.

¹⁸ A Tanács (EU) 2022/1369 rendelete (2022. augusztus 5.) a koordinált gázkereslet-csökkentési intézkedésekről (HL L 206., 2022.8.8., 1.o.).

¹⁹ A Tanács (EU) 2023/706 rendelete (2023. március 30.) az (EU) 2022/1369 rendeletnek a gázra vonatkozó keresletcsökkentési intézkedésekkel kapcsolatos keresletcsökkentési időszak meghosszabbítására, valamint az intézkedések végrehajtására vonatkozó jelentéstétel és nyomon követés megerősítése tekintetében történő módosításáról (HL L 93., 2023.3.31., 1.o.).

(37) A megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia létfontosságú Németország zöld átállási terveinek sikeres végrehajtásához, többek között a megújuló hidrogén előállításához, az elektromos járművekhez és a hőszivattyúkhoz, valamint az energiabiztonság középtávú megvalósításához. A megújuló energia alkalmazására vonatkozó nemzeti célok eléréséhez azonban a megújuló energia használatának elterjedését a háromszorosára (az elmúlt nyolc évben tapasztalt +67 %-ról az elkövetkező nyolc évben +196 %-ra) kellene gyorsítani. Az összetett és hosszadalmas engedélyezési eljárások visszafogják a megújuló energiaforrások és a nulla nettó kibocsátási célt szolgáló további technológiák elterjedését, az eljárások javítását célzó, nemrégiben elfogadott jogszabályokat pedig még végre kell hajtani. A kezelt kihívásokon túl a digitalizáció és a kapcsolódó készségek hiánya, valamint a hatóságok – köztük a bíróságok – létszámbizonyítási akadályozza az engedélyezést. Továbbra is szűk keresztmetszetek állnak fenn a hálózat rugalmassága – többek között a tárolás – és a nagyfeszültségű átviteli hálózatok bővítése tekintetében, beleértve a közös érdekű projektek megvalósítását is. Ezenkívül Németország elosztóhálózatai nem megfelelően digitalizáltak és nem elég korszerűek ahhoz, hogy ki lehessen elégíteni az elektromos járművek, a fotovoltai napenergia-rendszerek és a hőszivattyúk egyre nagyobb számban megjelenő gyártóinak és fogyasztóinak a szükségleteit, miközben a villamosenergia-tárolás is bővítésre szorul. Azon kihívások, amelyek az energiahatékonyságra irányuló – többek között a közlekedés, a háztartási fűtés és az ipar területén, valamint a hőszivattyúk megfizethető módon történő bevezetésével kapcsolatban tett – erőfeszítésekkel összefüggésben a kapacitásbővítés és az időben történő végrehajtás tekintetében állnak fenn, megnehezítik Németország számára éghajlat- és energiapolitikai célkitűzéseinek teljesítését, a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőségének csökkentését, valamint a versenyképesség és a munkahelyteremtés előmozdítását, többek között a tiszta technológiákat gyártó ágazatban. Az éghajlat-politikai célok eléréséhez további, a közlekedés és az épületek dekarbonizációjára irányuló intézkedésekre van szükség. Az említett két ágazatban nem teljesültek a 2022-re vonatkozó nemzeti ágazatspecifikus kibocsátási célértékek, annak ellenére, hogy a kibocsátásuk csökkentése érdekében olyan intézkedéseket vezettek be, mint például a nemzeti szén-dioxid-kibocsátási ár. Németországban 2016 óta csökken a természetes szénelnyelő terület, ezért az erdők és a tőzeglápok helyreállítását célzó intézkedésekre van szükség. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra, a körforgásos gazdaságra és a környezetvédelemre irányuló határozottabb erőfeszítések csökkentik a globális kihívásokból eredő kockázatokat, és hozzájárulnak az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciához, a természeti erőforrások megőrzéséhez, valamint az ipar kritikus fontosságú nyersanyagoktól való függőségének csökkentéséhez.

- (38) A zöld átállás szempontjából kulcsfontosságú ágazatokban és szakmákban – ideértve a nulla nettó kibocsátási célt szolgáló technológiák gyártását, bevezetését és karbantartását – jelentkező munkaerő- és szakemberhiány szűk keresztmetszeteket hoz létre a klímasemleges gazdaságra való átállás terén. A szakemberhiány csökkentéséhez, valamint a munkaerőpiaci integráció és a munkaerő-átcsoportosítás előmozdításához elengedhetetlenek a változó munkaerőpiaci igényekhez igazodó, magas színvonalú oktatási és képzési rendszerek, valamint a célzott továbbképzési és átképzési intézkedések. A kiaknázatlan munkaerő-kínálat hasznosítása érdekében az említett intézkedéseknek hozzáférhetőnek kell lenniük, különösen a zöld átállás által leginkább érintett személyek számára, illetve ágazatokban és régiókban. A hátrányos helyzetű csoportok oktatási eredményeinek javítása jobb alapot biztosít a továbbképzéshez. A felnőttoktatás elengedhetetlen a tartós szakemberhiány kezeléséhez. Az elmúlt 10 évben azonban a felnőttek oktatásban való (a megkérdezést megelőző négy hétre vonatkoztatott) részvételi aránya nagyjából stabil volt, és az uniós átlag alatt maradt (2022-ben 8,1 %; az uniós átlag 11,9 %), és csak 4 % volt az alacsony képzettségű munkavállalók esetében. Emellett az energiaigényes iparágakban a munkavállalók oktatásban és képzésben való részvétele a 2015. évi 9,8 %-ról 2021-re 7,6 %-ra csökkent, és elmarad az uniós átlagtól (8,9 %). Az alap- és továbbképzési programokban való részvételnek a zöld átállást támogató előmozdítása összhangban lenne Németország 2030-ra előírányzott azon célkitűzésével, hogy minden évben a felnőttek 65 %-a tanuljon.
- (39) A Bizottság értékelése fényében a Tanács megvizsgálta a 2023. évi stabilitási programot, és véleményét²⁰ az 1. ajánlás tükrözi.

²⁰ Az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (2) bekezdése szerinti vélemény.

- (40) Az euroövezeti tagállamok gazdaságai közötti szoros összefonódásokra és a gazdasági és monetáris unió működéséhez való együttes hozzájárulásukra tekintettel a Tanács azt ajánlotta az euroövezeti tagállamoknak, hogy – többek között helyreállítási és rezilienciaépítési terveik révén – hozzanak intézkedéseket annak érdekében, hogy i. megőrizzék az adósság fenntarthatóságát és 2023-ban tartózkodjanak az aggregált kereslet széles körű támogatásától; célzottabbá tegyék a magas energiaárak hatását enyhítő költségvetési intézkedéseket; valamint mérlegeljék, hogy – az energiaárakra nehezedő nyomás csökkenésével – miként lehetne megfelelő módon leépíteni a támogatásokat; ii. fenntartsák a zöld és a digitális átállás támogatására irányuló közberuházások magas szintjét és ösztönözzék az ilyen célú magánberuházásokat; iii. támogassák a vásárlóerő csökkenését enyhítő bérfejlesztéseket, ugyanakkor korlátozzák az inflációra gyakorolt másodlagos hatásokat; tovább javítsák az aktív munkaerőpiaci intézkedéseket; valamint fellépjenek a szakemberhiány kezelése érdekében; iv. javítsák az üzleti környezetet és biztosítsák, hogy a vállalkozásoknak nyújtott energiatámogatás költséghatékony és ideiglenes legyen, az életképes vállalkozásokra irányuljon, és fenntartsa a zöld átállás ösztönzőit; valamint v. megőrizzék a makroszintű pénzügyi stabilitást és nyomon kövessék a kockázatok alakulását, egyúttal folytassák a bankunió kiteljesítésére irányuló munkát. Németország esetében az 1., 2., 3. és 4. ajánlás hozzájárul az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló 2023. évi ajánlásban szereplő első, a második és a harmadik ajánlás végrehajtásához.
- (41) A Bizottság mélyreható felülvizsgálata és értékelése fényében a Tanács megvizsgálta a 2023. évi nemzeti reformprogramot és a 2023. évi stabilitási programot. A Tanácsnak az 1176/2011/EU rendelet 6. cikke szerinti ajánlásait az 1. ajánlás tükrözi. Az 1. ajánlásban említett szakpolitikai intézkedések hozzájárulnak a folyó fizetési mérleg tartósan nagy többletéhez kapcsolódó sérülékenységek kezeléséhez. A 2., 3. és 4. ajánlás a beruházások fokozásán keresztül járul hozzá az 1. ajánlás teljesítéséhez. Az 1. ajánlásban említett szakpolitikai intézkedések – a (40) preambulumbekzdéssel összhangban – egyaránt hozzájárulnak az egyensúlyhiányok kezeléséhez és az euroövezetről szóló 2023. évi ajánlásban foglalt ajánlások végrehajtásához,

AJÁNLJA, hogy Németország 2023-ban és 2024-ben tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. 2023-ban és 2024-ben a lehető leghamarabb szüntesse meg a hatályban lévő szükséghelyzeti energiatámogatási intézkedéseket, és a kapcsolódó megtakarításokat fordítsa a költségvetési hiány csökkentésére. Amennyiben az energiaárak újbóli emelkedése új vagy meghosszabbított támogatási intézkedéseket tenne szükségessé, biztosítsa, hogy az ilyen támogatási intézkedések célzottan a kiszolgáltatott helyzetű háztartások és vállalkozások védelmére irányuljanak, és költségvetési szempontból megfizethetők legyenek, és megőrizzék az energiamegtakarításra irányuló ösztönzőket.

Biztosítson prudens költségvetési politikát, különösen azáltal, hogy a nemzeti finanszírozású nettó elsődleges kiadások nominális növekedését 2024-ben legfeljebb 2,5 %-ra²¹ korlátozza.

Tartsa fenn a nemzeti finanszírozású közberuházások szintjét, és biztosítsa az eszközökből származó vissza nem térítendő támogatások és az egyéb uniós alapok hatékony felhasználását, különösen a zöld és digitális átállás előmozdítása érdekében. A terveknek megfelelően valósítsa meg a közberuházási kezdeményezéseket.

A prudens középtávú költségvetési pozíció elérése érdekében a 2024 utáni időszakban is folytasson a fokozatos és fenntartható konszolidációra irányuló középtávú költségvetési stratégiát, a magasabb fenntartható növekedést elősegítő beruházásokkal és reformokkal kombinálva.

Javítsa az adószervezetet az inkluzívabb és fenntarthatóbb növekedés érdekében, elsősorban a munkával töltött idő növelését célzó adóösztönzők javítása révén. Biztosítsa a nyugdíjrendszer hosszú távú fenntarthatóságát.

2. Jelentősen gyorsítsa fel a módosított helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtását, többek között elegendő erőforrás biztosításával, valamint mielőbb véglegesítse a terv kiegészítését és a REPowerEU-fejezetet annak érdekében, hogy gyorsan megkezdődhessen azok végrehajtása. Folytassa a kohéziós politikai programok gyors végrehajtását, biztosítva a helyreállítási és rezilienciaépítési tervvel való szoros kiegészítő jelleget és szinergiát.

²¹ Ez az összeg a becslések szerint 2024 tekintetében a strukturális költségvetési egyenleg legalább 0,3 %-os GDP-arányos éves javulásának felel meg, a (24) preambulumbekzdésben ismertettek szerint.

3. Gyorsítsa fel a közszolgáltatások teljes szolgáltatási láncának digitalizálását, és fejlessze az emberek digitális készségeit. Számolja fel a beruházási akadályokat és lendítse fel a nagyon nagy kapacitású digitális kommunikációs hálózatokba irányuló beruházásokat.
4. Fokozza a fosszilis tüzelőanyagoktól való általános függés további csökkentésére irányuló erőfeszítéseket a megújulóenergia- és a villamosenergia-hálózatokba való beruházások fokozásával, illetve azok kiépítésének felgyorsításával, és ehhez bővítse az igazgatási kapacitásokat és egyszerűsítse az eljárásokat, beleértve az engedélyezési eljárásokat is. Fokozza az energiahatékonysági erőfeszítéseket a közlekedés, az épületek és az ipar területén, többek között a fűtési rendszerekbe történő beruházások útján, valamint a zöld átálláshoz szükséges készségek biztosítására és megszerzésére irányuló további szakpolitikai intézkedések révén.

Kelt Brüsszelben,

*a Tanács részéről
az elnök*
